

KOMITÉT PRO UDRŽOVÁNÍ PAMÁTEK Z VÁLKY ROKU 1866
Hradec Králové 500 01, Eliščíno nábřeží 465, budova Muzea VČ

VÝROČNÍ ZPRÁVA

KOMITÉTU
PRO UDRŽOVÁNÍ PAMÁTEK
Z VÁLKY ROKU 1866

ZA ROK 2014

PŘEDLOŽENO VALNÉ HROMADĚ
DNE 28. 3. 2015
V HRADCI KRÁLOVÉ

Komitét pro udržování památek z války roku 1866 je spolkem podle § 214 a násl. občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Byl zřízen v roce 1990 jako nástupce zaniklého Spolku pro udržování válečných památek na bojišti Královéhradeckém v Hradci Králové a dalších zaniklých spolků obdobného zaměření, které ukončily svoji činnost po roce 1918, 1951, resp. 1959. Sídlem Komitétu 1866 je Muzeum války 1866, IC, Lípa č. p. 33, 503 12 Všestary.

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY KOMITÉTU 1866

Rozhodující úkoly pro rok 2014 stanovila Komitétu 1866 valná hromada, konaná 22. března 2014, svým usnesením, v němž bylo uloženo zpřehlednit majetek organizace, posoudit jeho využití a potřebnost. Jak se to zdařilo, jistě ukáže zpráva hospodáře a revizní komise. V usnesení je i úkol uzpůsobit činnost našeho spolku novému občanskému zákoníku, přičemž to hlavní – Stanovy – byly schváleny již zmíněnou valnou hromadou. S řádnou registrací spolku však souvisí řada složitých administrativních úkonů. Předsednictvo je vede v patrnosti a aktivně problémy řeší. Plněn byl i termínovaný plán akcí, do něhož patří nejen pravidelná schůzová činnost předsednictva, členské valné hromady či setkání, ale hlavně naše klasická osvětová činnost, při které působíme na veřejnost a rozšiřujeme znalosti o historii prusko-rakouské války z roku 1866. Úspěšně jsme spolupracovali na té největší, na vzpomínkové akci na bitvu u Hradce Králové. Organizovali jsme pochod vojenských historických jednotek obcemi. Zdárně a za zájmu místních obyvatel i příchozích proběhla naše Centrální akce v Kuřívodách. Došlo také na pořádání besed, přednášek a na tradiční i někde prvně konané procházky po bojištích. V pozadí nezůstala ani publikační činnost a propůjčování přenosné výstavy o historii 1866 nazvané VIA BELLII. Ta se v roce 2014 postupně představila ve třech městech Čech. Ze zpráv technických referentů lze zjistit, kolik energie se vynaložilo na opravy památek 1866 a k této činnosti můžeme přičíst i péči o naučné informační tabule 1866, kterých se na cca 320 km stezek nachází 236.

Během roku jsme shromažďovali náměty a nápady, kterými si sami chceme nebo za pomoci jiných subjektů připomenout 150. výročí prusko-rakouské války z roku 1866. K této iniciativě předsednictvo vybídlo také naše členy. Jako spolek jsme se stali součástí koordinačního organizačního výboru k 150. výročí bitvy u Hradce Králové, který se měsíčně schází a je dále tvořen zástupci Královéhradeckého kraje, Statutárního města Hradce Králové, Muzea východních Čech a autory projektu k výročí, Gardy města Hradce Králové. Společně jsou řešeny navržené aktivity a k nim má možnost přispět každý náš člen a iniciativně nabídnout své zapojení.

Děkuji všem aktivním členům Komitétu 1866 za jejich přínosy, kterými v roce 2014 naplňovali naše cíle.

Jiří Jemelka,
předseda Komitétu 1866

ČINNOST KOMITÉTU 1866 V ROCE 2014

K 31. prosinci 2014 měl Komitét 1866 celkem 99 řádných, 4 čestné a 31 zasloužilých členů, tedy stejně jako v uplynulém období. Zrušení členství čtyř členů pro neplnění základní povinnosti bylo kompenzováno přijetím stejného počtu členů nových. V průběhu roku bylo rozhodnuto o udělení čestného členství Ladislavu Michálkovi, který vzápětí bohužel zemřel.

Činnost Komitétu lze rozdělit do těchto samostatných oblastí:

1. **Péče o válečné hroby a pomníky**
2. **Pořádání vzpomínkových, kulturních a společenských akcí**
3. **Publikační činnost**
4. **Podpora rozvoje cestovního ruchu**
5. **Spolková činnost**
6. **Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy**

PÉČE O VÁLEČNÉ HROBY A POMNÍKY

V následujících odstavcích informují jednotliví techničtí referenti o dění ve svých regionech kopírujících jednotlivá bojiště prusko-rakouské války, a to nejen o provedených opravách a údržbě jednotlivých ohrožených pomníků, ale i společenských a kulturních akcích zaměřených na popularizaci tohoto období našich dějin.

Zpráva technického referenta bojiště u Hradce Králové Jiří Vilím

V roce 2014 se podařilo díky žákům hořické kamenosochařské školy, v rámci maturitních prací, pod odborným vedením pana Karla Krátkého na bojišti u Hradce Králové opravit několik památek. Jedná se o tyto pomníky: ev. č. 30 pod Chlumem na hrobě rakouského setníka Ferdinanda Seeligerera od 4. dělostřeleckého pluku. Pyramida sama byla opravena již zmíněnou školou a osazena novou nápisní deskou z černé žuly, kterou bezplatně vyrobil člen Komitétu 1866 pan Aleš Zlatohlávek, za což mu patří náš vřelý dík. Německý nápis na desce, který je překladem českého nápisu na těle pomníku zpracoval kolega Vlastimil Grof. Opravu oplocení, jeho nátěr a zabetonování nových rohových soklů provedli vlastními silami členové Komitétu na jedné z brigád



*Nově osazená nápisní deska na pomníku
ev. č. 30*

(viz podzimní brigáda). Další z opravených pomníků je ev. č. 65 v Horním Přímu, skála s kamenným křížem rakouského rytmistra Ernsta von Löwenthala. Kvůli této opravě byl na podzimní brigádě upraven přilehlý zerav, aby svými větvemi nestínil památku. Dále ev. č. 190 v Dohalicích, pyramida hrobníka Jana Bednáře ze Mžan, kde byl vybetonován i nový základ a ev. č. 268 pyramida všeobecného věnování v serpentínách nad Rodovem, kde byl před opravou kolegou Miroslavem Suchým upraven terén. Práce byly provedeny, jak je ostatně u této školy samozřejmostí, kvalitně a v krátkém termínu. Během celého roku pokračovala běžná údržba jak památek samotných, tak i jejich okolí.



*Pomník ev. č. 65 u Horního Přímu
po opravě*

Na jaře byl vybudován na pozemku ve Střezeticích základ s betonovou deskou pro pomník jízdy, a ještě letos se podařilo 20. prosince za poměrně příznivého počasí desku obložit dlažbou z božanovského pískovce. Tímto je místo připraveno na instalaci díla samotného. Snad se povede Komitétu pomocí ostatních zainteresovaných institucí sehnat dostatek finančních prostředků na dokončení díla.

29. 9. 2014 byl opět zdevastován díky těžké dopravní nehodě, kde zemřeli dva lidé, pomník ev. č. 291 u lesa Holá rakouského 49. pěšího pluku. Byly zuráženy sokly u oplocení i samotné pískovcové stupně pomníku a přibližně ze 70% poškozeno litinové oplocení. Díly byly zajištěny pracovníky Válečného muzea na Chlumu a vlastním jednáním o náhradě škody. Nehoda vyvolala v obci Dohalice referendum, které rozhodlo o tom, že by se pomník měl, nezávisle na stavbě rychlostní komunikace E 35, přestěhovat na jedno ze dvou míst navržených Komitétem z důvodu stavby nové komunikace, to znamená asi o sto metrů na levou stranu okresní silnice na Čistěves.

Tím by měla být památka ochráněna nejen před dalšími nepříjemnostmi spojenými s haváriemi automobilů, ale i před stavbou.

Na bojišti také proběhlo několik brigád:

V sobotu 12. 4. 2014 proběhla plánovaná jarní brigáda, které se zúčastnili: Věra Hladíková, Jiří Kozák, Pavel Mrkvička, Jiří Musílek, Miroslav Suchý a Jiří Vilím. Cestou do Rozběřic jsme se zastavili na kontrolu stavu lokality u „sv. Aloise“ v Horním Přímu, kde jsme shledali pokácený letitý



*M. Suchý a V. Hladíková při betonáži
základu tabule naučné stezky, 12. 4. 2014*

akát, místo samo bylo v udržovaném stavu. Stěžejní prací bylo připravit a zabetonovat traverzy pro opětovnou montáž dvou tabulí naučných stezek u Šrámova kříže a jedné tabule v úvozu pod dělostřeleckým pomníkem ev. č. 43. Jedna parta připravovala zmíněné traverzy, zatímco druhá vyzvedla ze skladu v Hoříněvsi tři kusy stojanů, které se odvezly do Třesovic. S kolegou Pavlem Mrkvičkou jsme ještě vyrazili zkontrolovat započetí opravy pomníku ev. č. 30 rakouského setníka Seeligera, kde jsme potřebovali změřit chybějící nápisní desku.



*M. Suchý, V. Hladíková a J. Kozák
při rovnání soklu kříže ev. č. 315 u Hejcmanky*

Poté jsme se přemístili k usedlosti Hejcmanka, kde jsme po dohodě se starostkou Všeštar paní Zlatohlávkovou narovnali sokl a upravili okolí kříže ev. č. 315. Obec přislíbila vysadit v dostatečné vzdálenosti od pomníku dva pyramidální duby, aby byla památka lépe ochráněna. Kříž osadíme při některé z dalších brigád. V pozdějším termínu se také posekala tráva u souboru pomníků. Dále jsme přešli pod les Holá, kde byly po roce opět silně zarostlé pomníky ev. č. 9 rakouského plk. Bindera a pyramida ev. č. 247 rakouských a pruských vojáků. Vše bylo posekáno křovinořezy, listí shrabáno, pomníky očištěny a ometeny od listí. Po obědě jsme přešli přes Čistěves do Svíbu, kde jsme provedli údržbu pomníků a jejich okolí v tomto pořadí: ev. č. 292 a 156 „myslivců“, pruský balvan s křížem č. 206, pomníky č. 7 a 269 při cestě na lesní křižovatku, na křižovatce č. 148, 155, 157 a 433, pomník rakouského pěšího pluku č. 51 ev. č. 383 a dvě pyramidy v jeho okolí, litinová tabule pruského gpor. Franseckého s naučnou tabulí, pomník 30. praporu pol. myslivců ev. č. 408, hrob pruského por. Schmidta ev. č. 145 a na okraji Svíbu pomníky ev. č. 219, 223 a 272. Nakonec jsme se přemístili k pomníku rakouského 61. pěšího pluku ev. č. 34. Okolí všech pomníků, kde to bylo zapotřebí, bylo vystříkáno přípravkem Roundup. Před ukončením brigády jsme ještě v Třesovicích u kolegy Mrkvičky natřeli stojany naučných stezek, které budou v nejbližší době osazeny na svá místa. Brigáda byla ukončena v 18.30 hod. s pocitem dokonale využitého dne.

V úterý 6. května provedli členové Komitétu 1866, Mrkvička, Suchý a Vilím osazení tří kusů stojanů naučných stezek a následně i samotných tabulí a plexiskla na předem zabetonované U profily u Šrámova kříže a v úvozu pod dělostřeleckým pomníkem ev. č. 43. Stojany byly po nainstalování ještě jednou opatřeny nátěrem. Mimo tuto práci byl také osazen a natřen nový kříž na předem narovnaný sokl ev. č. 315 u Hejcmanky, kde starostka obce paní Zlatohlávková nechala zasadit v námi určené vzdálenosti dva pyramidální duby, z nichž jeden zaplatila sama jako soukromá osoba.

Podzimní brigáda na královéhradeckém bojišti se uskutečnila za poměrně teplého počasí v sobotu 1. 11. 2014. Akce se zúčastnili kolegové: Jiří Kozák, Pavel

Mrkvička, Jiří Musílek, Miroslav Suchý a Jiří Vilím. Věra Hladíková se z rodinných důvodů omluvila.

Hlavním úkolem byla oprava oplocení a vybetonování patek u pomníku ev. č. 30 rakouského setníka Seeligerera od 4. dělostřeleckého pluku. Oplocení bylo dle možností porovnáno (litinové části umožnily jen částečné rovnání), prasklé díly byly svařeny a chybějící část byla doplněna železnou kulatinou. Pod rohovými sloupky byly vybetonovány do připraveného šalování nové patky. Na severní stranu hrobu bylo přivezeno několik desítek koleček zeminy, aby byl svah, který je po léta uoráván zemědělci, alespoň částečně doplněn.

Po poledni jsme přešli do hoříněveské bažantnice k pomníku ev. č. 3 rakouského pěšího pluku č. 40, který byl očištěn od mechů a lišejníků, jeho okolí bylo posekáno křovinořezy a uhrabáno. Cestou byla provedena kontrola pomníku ev. č. 4 rakouského pěšího pluku č. 57, který byl shledán v dobrém stavu. Poté jsme přešli k hrobu ev. č. 248 pruského poručíka Sperlicha „U spáleného mlýna“, který je v současné době v neutěšeném stavu, kde byla také posekána křovinořezy celá stráž pod památkou a upraveno okolí. Po jmenování nových Obecních zastupitelstev bude opět podána žádost o příspěvek na opravu tohoto pomníku na obec Habřina. V nepěkném stavu byl shledán pomník ev. č. 403 v Máslojedech v nové zástavbě, který se nachází poblíž hrobu 64 rakouských a pruských vojáků. Nakonec jsme posekali trávu u pomníku ev. č. 34 rakouského pěšího pluku č. 61 u Čistěvsi.

Několik menších akcí, ale o to cennějších, také uskutečnili během celého roku členové komitétu Věra Hladíková a Miroslav Suchý. Škoda, že se nenajdou z blízkého okolí jejich následovníci.

Do údržby památek a hlavně jejich okolí se ve svém katastru také léta zapojuje Obecní úřad v Máslojedech, který dbá nejen o vzorně udržovaný vojenský hřbitov ve vsi, ale i o vzdálenější památky v lese Svíb.

Již několik let je udržován ve výborném stavu také vojenský hřbitov v Komárenské bažantnici, jež si vzali do patronátu příslušníci 18. pěšího pluku. Akcí se zúčastňují zejména syn a otec Dolanové, dále M. Dubický, J. Hromádka, P. Karlíček, J. Klepl, M. Klika, L. Petráček, Č. Prokop, J. Szoták, R. Vorel a jejich rodinní příslušníci.

Všem, kteří se podílí na údržbě válečných památek a snad si i uvědomují důležitost zachování tohoto dědictví, patří naše vřelá poděkování.



*Oprava pomníku ev. č. 30
při brigádě 1. 11. 2014*

Zpráva technického referenta bojiště u Náchoda Matouš Holas

Ke zhodnocení uplynulého roku nemohu vyslovit nic jiného, než naprostou spokojenost nad splněním všeho, co jsem pro tento rok plánoval. Dříve, než přistoupím k výpisu samotných akcí, rád bych velice poděkoval všem, kteří mně velkou měrou pomohli. Ať už příloženou rukou, psychickou podporou, tak i radou.

Hlavní náplní pracovního plánu pro tento rok bylo co největší finanční zapojení obcí a měst, vlastních pozemky s vojenskými památkami na rok 1866, zrenovování a nadále udržování těchto památek v důstojném stavu. Tento záměr byl uplatňován již v roce 2013 a to rozesláním žádostí o finanční příspěvky vytipovaným samosprávným celkům. Většina byla v zápětí kladně vyslyšena, město Hronov (ev. č. 119, 120) a obec Vysokov (ev. č. 85) se však k žádostem vyjádřili negativně nebo vůbec. Ze dvou zaslaných žádostí na Ministerstvo obrany o poskytnutí finanční dotace v roce 2013 (památky ev. č. 70, 115, 116, 117) uspěla v loňském květnu žádost vztahující se k památkám v Novém



*Opravená památka ev. č. 30
na Staroměstském hřbitově
v Náchodě*

Městě nad Metují. V uplynulém roce se tedy mohly bez problému rozběhnout již finančně zajištěné renovace vybraných památek

na katastru města Náchoda (památky ev. č. 28, 30) a obce Provodov-Šonov (památky ev. č. 72, 75 a 79). Všechny práce, po předchozí domluvě a nacenění, provedla restaurátorka Bc. Pavla Szabová z Dobrošova. Jednání R. Teichmana se zástupci města Náchoda, zajištění rozpočtu a mé následné zaslání žádosti, vedlo na konci měsíce září k pozitivnímu vyjádření města o zajištění financí na renovaci dalších památek na staroměstském hřbitově v Náchodě (ev. č. 25, 29, náhrobek knížecího lékaře MUDr. Ignáce Müllera). Rovněž obec Provodov-Šonov se kladně vyjádřila k poskytnutí dalších financí na renovaci pomníku (ev. č. 69) na rok 2015.

Svépomocí byl zrenovován pouze jediný typový kříž (ev. č. 89). Další svépomocné práce se



*Restaurátorka Pavla Szabová
u zrenovované památky
ev. č. 72 ve Václavících*



*Detail zrenovovaného pomníku
ev. č. 79 ve Václavicích*

rozvinuly hned na začátku měsíce března a to zprvu lokálně na místě bývalého Ruferova lomu u Provodova, kam byla směřována i první jarní brigáda 20. dubna. V prostoru lomu (zde stojí památky ev. č. 106, 107 na údajné šachtě až čtyř set padlých) byly vykáceny náletové dřeviny a zčásti urovnán terén. Další práce byly provedeny před výročním měsícem červnem. Šlo vesměs o úpravy travnatých ploch v blízkosti památek, které nespadají pod vlastnická práva měst a obcí na bojišti. Tyto plochy byly upravovány jak sekáním, tak i postřiky.

Nešlo jen o aktivitu před výročním bitvy, podobné úpravy proběhly i na pravidelné podzimní brigádě 8. listopadu, které se rovněž (jak i na jarní brigádě) zúčastnili členové SPVH – 6. praporu polních myslivců z Náchoda. Ti vykazují na bojišti v posledních letech, na podobných brigádách, ohromující aktivitu a já jim tímto opět děkuji.

Již od léta roku 2013 byla v jednání příprava vzpomínkové akce na válečný rok 1866. Jelikož se starostka a místostarosta Vysokova několikrát velice kladně vyjádřili o spoluúčasti na podobné akci v obci, bylo na dobré cestě uspořádání akce. Nejideálnější bylo datum 21. června, tento den byl totiž v plánu tradiční pochod „Po stopách bojů 1866“, který pořádá TJ Sokol-Starkoč již 39 let. Prostor pro akci byl vytyčen na místě cvičení dobrovolných hasičů na louce pod pomníkem „Myslivce“. SPVH si tak mohl rovněž připomenout 20 let od svého založení a náležitě toto výročí oslavit. Zkoordinovaný program tří akcí tak mohl být uskutečněn. Od 14:00 proběhl pietní akt u pomníku Myslivce s úvodním slovem organizátorů (Komitét 1866, SPVH, obec) a hostů (zástupci obcí Vysokova, Provodova-Šonova a města Náchoda). Následovala bitevní ukáзка a program ukončil promenádní koncert vojenské dechové hudby 6. praporu polních myslivců z Náchoda. Návštěvníci (více než 600) se v průběhu programu seznámili s vojenským dobovým ležením a s různými složkami armád bojujících na blízkém bojišti 27. června 1866, byli však i svědky ukáзки moderní techniky. Krátce po druhé hodině prolétla nad obcí pohotovostní hlídka dvou stíhaček typu JAS-39 Gripen z posádky 21. bojového praporu z Čáslavi. Úplnou tečkou za vzpomínkovým dnem bylo odsloužení



*SPVH-Náchod při prezentaci bojové taktiky
rakouských polních myslivců*

mše svatě za oběti prusko-rakouské války roku 1866, společně s hudebně-literárním pásmem v Kosteletě sv. Václava na Dobeníně.

Z roku 2014 mám opravdu dobrý pocit a doufám, že se další roky budou odvíjet v podobném úspěšném duchu.

Zpráva technického referenta bojišť u České Skalice a Svinišťan Tomáš Vondryška

V roce 2014 jsem na bojištích uspořádal 10 pracovních brigád, z nichž byla většina zaměřena na opravu a údržbu drobných památek v prostoru dubenské bažantnice.

Sezonu jsme s kamarády zahájili 30. 3. dobýváním pařezů u torza typového kříže nad bývalým ovčínem. K opravě poškozeného soklu a dokončení terénních úprav dojde v následujícím roce. Toho dne jsme také pořežali husté keře v okolí křížku na louce před bažantnicí. Další brigáda se konala 1. 6. u křižovatky v Malé Skalici, kde stojí secesní pomník ev. č. 54 věnovaný padlým ve válce r. 1866. Přes husté keře nebyl v posledních letech už ani vidět. Po domluvě s místostarostou Č. Skalice jsem dostal svolení tyto vzrostlé dřeviny z pozemku města odstranit. Při dolování kořenů bylo zjištěno, že pomník je utopený v hloubce cca 30 cm nepůvodního terénu, pod kterým se nacházejí jeho další dva pískovcové stupně. Krom dřevin jsme odtud také odklidili celý vozík odpadu a sutin.

Dalším úkolem bylo vyzvednutí soklů typových křížků ev. č. 5 (u lesa Dubno) a ev. č. 47 (za vlakovým nádražím), které jsme posléze převezli k restaurátorce P. Szabové z Dobrošova. Poškozené litinové kříže jsem nechal opravit. 22. 6. byly zrestaurované sokly usazeny zpátky a doplněny křížky. V jejich okolí došlo i k potřebným úpravám terénu. Ve zbývajícím čase jsme ještě stačili posekat vzrostlou trávu na vojenském hřbitově ve Zličí. Bojiště jsem navštívil také ve dnech 24. a 27. 6., abych posekal trávu i v okolí ostatních památek. Zároveň jsem poprvé vyzkoušel svůj nový vysokotlaký čistič Kärcher G. 7.10 M a očistil od mechu a zeleného povlaku pomník IV. praporu p. pluku č. 75 v Dubně.

Dne 21. 9. jsme k opravě převezli torzo typového kříže ev. č. 58 (u železničního viaduktu), který byl na konci května rozdrčen parkujícím automobilem a také pomník Franze Hoffmanna ev. č. 6. Ten se v mokřině dubenské bažantnice pravidelně naklání. Kámen byl poškozený trhlinami a v minulosti neodborně opravovaný betonem. Renovace se dočkal i jeho kovový kříž s cedulkou, na které



*Terénní úpravy u pomníku
ev. č. 54 v Malé Skalici
1. 6. 2014*



Upevnění soklu pomníku F. Hoffmanna při brigádě 29. 11. 2014

Pomník Franze Hoffmanna po rekonstrukci

došlo k obnově nápisu. Betonový základ pro pomník jsme zhotovili 15. 11. a je záměrně umístěný pod úroveň terénu, aby nepůsobil rušivým dojmem. Zrestaurovaný kříž ev. č. 58 jsme k viaduktu vrátili 16. 11. a v jeho okolí provedli výraznější terénní úpravy. Odvoz pořezaných keřů a sesbíraných odpadků zajistily po domluvě technické služby. Cílem další brigády konané 29. 11. bylo dopravení mohutného kamenného soklu Franze Hoffmanna zpět do bažantnice a jeho upevnění k vybudovanému základu. Za příznivého počasí jsem 13. 12. pomník doplnil litinovým křížem s cedulkou a vytvořil před ním hliněný rov.



Detail destičky s obnoveným nápisem

Na financování restaurátorských prací u se u ev. č. 5 a 58 podílela obec Provodov-Šonov částkou 4.000 Kč. Dalších 5.000 Kč jsem získal formou daru od p. Milana Bekra z České Skalice a 1.500 Kč mi věnovala firma „Infopanely Krásný a Kult“. Přibližně 1.200 Kč mi na údržbu památek přispěli návštěvníci bojiště. Chybějící částku 3.600 Kč, nutnou pro dokončení opravy ev. č. 6, jsem pokryl vlastními prostředky.

Na bojišti u Svinišťan jsme v létě posekali trávu v okolí většiny pomníků, aby byla na výročí bitvy jejich základní údržba v pořádku.

Za přiložení ruky k dílu bych chtěl poděkovat všem členům i nečlenům Komitétu, kteří mi jakýmkoliv způsobem v uplynulém roce pomáhali. Jmenovitě jsou to: F. Vondryška, R. Černohorský, D. Černohorský, L. Procházka, M. Holas, P. Tylš, R. Hynek, I. Knödl a J. Kuták.

V roce 2015 bych rád zrealizoval rekonstrukci pruských pomníků ev. č. 21 a 22 v obci Miskolezy. Zejména pomník poručíka Timona von Renthe Fink se nachází

v havarijním stavu. Nechal jsem vypracovat cenovou nabídku a žádost na vyčlenění finančních prostředků z rozpočtu obce odeslal starostovi. Zpětné vazby jsem se zatím ani po půl roce nedočkal. Z celkové částky 82.000 Kč jsem přitom po obci žádal pouhých 35.000 Kč s tím, že zbytek finančních prostředků zajistím sám.

Do generálního katalogu Č. Skalice přibylo několik staronových památek. Na upozornění J. Synka jsem zaevidoval mramorovou desku umístěnou ve vestibulu zámku Ratibořice, informující o přenocování císaře Františka Josefa I. při jeho podzimní návštěvě bojiště roku 1866. Další pamětní desku, která dosud unikala evidenci, nalezneme ve zdi kostela obce Velká Jesenice. Informuje nás o události z 29. 6. 1866, kdy byl v domě č. p. 25 zastřelen Prusy neznámý rakouský voják. Jak jsem zjistil, o její zřízení se zasloužil p. Zdeněk Jánský někdy na počátku 90. let minulého století.

Po domluvě s předsedou Komitétu J. Jemelkou jsme podpisem nové smlouvy prodloužili pronájem vojenského hřbitova u Zlíče do 30. 9. 2015.

S blížícím se kulatým výročím Prusko-rakouské války zamýšlí muzeum Boženy Němcové obnovit a rozšířit stálou expozici věnovanou bitvě u Č. Skalice. Spolu se Z. Jánským jsme byli požádáni ředitelem muzea p. M. Horkým o odbornou asistenci při vytváření koncepce plánované výstavy. Zatím jsme se zúčastnili první koordinační schůzky a vyjádřili své představy o tom, co by měla obsahovat, aby zaujala návštěvníka.

Zapojil jsem se také do strategického plánu rozvoje města, kdy jsem na veřejných setkáních ve dnech 11. 3. a 5. 4. zdůrazňoval důležitost ochrany bojiště u Č. Skalice jako atraktivního turistického cíle. Myslím, že mé výstupy vedení města zaujaly a existuje tu velká šance na získávání finančních prostředků pro další rekonstrukce válečných památek.

V průběhu roku jsem pro veřejnost připravil i několik zajímavých akcí. Rozhodl jsem se například využít turistického pochodu Václavice-Havlovice, který se konal 17. 5. a spolu s kamarády v dobových uniformách jsme účastníkům přichystali malé zpestření programu. Jednou ze zastávek, kterou účastníci pochodu navštívili, byl památník spícího lva v dubenské bažantnici. Tam jsem také postavil malý prodejní stánek s nejrůznějšími upomínkovými předměty



Z vycházky bojištěm 28. 6. 2014

a literaturou vztahující se k válce roku 1866 v regionu. Zájemcům jsme průběžně podávali odborný výklad k bitvě u Č. Skalice, což mělo dle ohlasu velký úspěch.

Letošní výročí bitvy u České Skalice vyšlo na sobotu 28. 6. Pro veřejnost jsem si připravil procházku bojištěm s poučným výkladem. Již počátkem června jsem proto zajistil výrobu plakátů a jejich vyvěšení ve městě a nejbližším okolí.

Zároveň se upoutávka objevila i v několika regionálních novinách a také na webu České Skalice. Po zahájení jsme vyrazili od budovy vlakového nádraží kolem restaurace Na bojišti na vojenský hřbitov u Zlíče a odtud dále směrem k dubenské bažantnici. V průběhu naší cesty jsem mnohokrát zastavil a podal výklad vztahující se k místům, kterými jsme procházeli. Abych zúčastněné více vtáhnul do děje, vyprávění jsem doplnil četnými fotografiemi a obrázky.



*Před budovou bývalé myslivny v dubenské bažantnici
28. 6. 2014*

Po bezmála pětihodinové procházce jsme svou cestu zakončili u staré myslivny, kde bylo pro výletníky zajištěné občerstvení. K dokreslení atmosféry vyhrávaly z velkých reproduktorů na střeše myslivny rakouské a pruské vojenské pochody z 19. století. Návštěvníci bojiště si zde mohli zakoupit tematickou literaturou a další upomínkové předměty. Poděkování patří manželům Hovádkovým ze statku Dubno, kteří mi pomohli se zajištěním technického zázemí. V roce 2015 bych akci rád v podobném duchu zopakoval.

V předvánočním čase 20. 12. proběhl pietní akt u čerstvě opraveného pomníku pruského praporčíka Franze Hoffmanna padlého v dubenské bažantnici. Mé pozvání přijal nově zvolený starosta Č. Skalice pan Martin Staněk. Modlitbu za zemřelého pronesl českoskalický farář Mons. ICLic. Václav Hegr. Akci doplňovali vojáci v dobových uniformách od rakouského 4. praporu 75. pěšího pluku a za pruskou stranu mě svou účastí podpořil J. Náhlovský. Vzpomínkový program zakončil slavnostní výstřel z repliky rakouského mozdíře, který provedl pan R. Černožský. Po skončení následovala asi hodinová procházka bojištěm.

O pořádaných akcích i opravách pomníků jsem napsal několik příspěvků do českoskalického zpravodaje a jsou také umístěné na webových stránkách města.

Zpráva technického referenta bojiště u Dvora Králové nad Labem Ing. Pavel Tschiedel

V průběhu roku byla opět prováděna běžná údržba pomníků na Královédvorském bojišti, cca z 20% byly očištěny přehřátou parou pod tlakem (Starý hřbitov).

V roce 2013 byl z rozpočtu města přidělen grant na sanaci souboru pomníků pod nádražím na královédvorském bojišti v částce 15 tis. Kč. Práce byly provedeny v červnu a červenci 2014 pod mým vedením kameníkem Karlem Sobotkou ze Žirče u Dvora Králové nad Labem.

Vedením města byla opět vypsána nová pravidla pro granty z rozpočtu města, které i letos obsahují grantový titul v oboru památková péče. Jsem připraven požádat o grant na instalaci typového kříže v areálu rekonstruovaného Kohoutova Dvora na královédvorském bojišti s nadějí, že částka bude poukázána v požadované výši.

Zpráva technického referenta bojiště u Trutnova a Starého Rokytníku Vlastimil Grof

Ani rok 2014 u nás nepřinesl nic zásadního. V červnovém termínu proběhlo opět tradiční natírání pamětní desky 1866 na Krakonošově náměstí, spojené s kulturní a vojensko-historickou akcí, pořádanou zdejším KVH. Také služby na naučné stezce a víkendové provádění expozicí v Janské kapli byly beze změn. Návštěvnost zůstává na stejné úrovni. Opět bylo pořízeno několik nových exponátů k doplnění sbírek a obnoveny některé informační texty.

Z vojensko-historických záležitostí se lze zmínit ještě o tom, že jsem byl požádán o pomoc při přípravě výstavy k 1. sv. válce v městském muzeu v Trutnově a o čtvrt roku později i v muzeu v Úpici. Přispěl jsem jednak zkušenostmi a dále i zapůjčením některých sbírkových předmětů, převážně z okruhu dělostřelectva a jezdeckta (trénu).

V polovině dubna jsme zorganizovali s kolegy Vondryskou, Holasem a Kuťákem poznávací zájezd do Dánska na připomínku 150. výročí dobytí opevnění Dybbolu u Sonderborgu dne 18. 4. 2014. Akce pro nás měla nesporný význam v možnosti poznat, v jakém stavu se nacházejí tamní památky na válečné události – hroby, pomníky, muzejní sbírky. Dále jsme shlédli, jakým způsobem lze uchopit v současné době takovouto připomínku historických událostí, aby byla zajímavá i pro současné návštěvníky, a pozorovat, jak se tyto chovají a jaký vyjadřují k tomu svůj vztah. Nutno zmínit, že je vše na mnohem více pietnější a důstojnější úrovni, než u nás, a že tato událost je celonárodní záležitostí – dokonce dnem státního smutku. Po cestě jsme neopomenuli navštívit i vojenské muzeum v Kodani a bývalou pevnost a zbrojovku Spandau v Berlíně. Na podzimní valné hromadě měli naši členové možnost seznámení se s průběhem zájezdu formou komentovaného promítání pořízených fotografií. Získané podněty rovněž posloužily k zapracování do seznamu námětů činností k výročí války 1866 pro účely ustavované realizační komise.

Konec roku se nesl v duchu dokončování restů z minulých let. Kameníci Novotní osadili pískovcové sokly s litinovými kříži na v roce 2012 nově objevené



Rekonstruovaný Kohoutův Dvůr

hroby v lesoparku (lokalita nad Kryblicí ev. č. 108 a pod Kacířem ev. č. 107). Na obou místech byly rovněž ze zeminy vytvarovány rovny, které označují skutečnou polohu hrobu. Závěrem roku se podařilo ze slévárny HVH konečně získat domodelovaný a retušovaný model pro atypický litinový kříž na hrob v lokalitě za hájovnou u silnice do Starého Rokytníku ev. č. 57. Kříž byl převezen do slévárny v Třebechovicích, kde zhotoví dva odlitky z litiny, k čemuž dojde asi v dubnu 2015.



Křížem na pískovcovém podstavci označené hroby, nalezené při zemních pracích v trutnovském lesoparku

U okraje lesa nad Kryblicí, vedle historické cesty do Rokytníku, byl instalován dřevěný kříž s Kristem, který zde stával již ve 40. letech 19. stol. Na úplný závěr roku byla, vzhledem k relativně slušnému „podzimnímu“ počasí, provedena fyzická obhlídka všech hrobů a pomníků v trutnovském lesoparku a konstatováno, že je vše v pořádku a nepoškozeno. Pouze byly vytčeny nové úkoly – odkácení náletových dřevin a několika stromků u třech hrobů, což bude provedeno v závislosti na počasí na jaře 2015.

Zpráva technického referenta bojiště u Jičína Martin Drapák

Začátkem roku město Jičín poskytlo Komitétu příspěvek v částce 10.000 Kč na údržbu naučné stezky.

V sobotu 12. dubna se uskutečnila na jičínském bojišti jarní spolková brigáda. Zúčastnili se členové M. Trakal, P. Skalský, J. Votrubec, P. Lazurko, Z. Studený a M. Drapák. Jedna dvojice



*Účastníci brigády na Horce u Dílců
12. 4. 2014*

udržovala prostranství okolo pomníků na Prachově a druhá parta se pustila na Horce u Dílců do vymýcení velkého množství náletových křovin od zastávky



M. Drapák při sekání trávy u pruských pomníků na Luňáčku 4. 6. 2014

naučné stezky až k vysokému centrálnímu pomníku. Pískovcové stupně pomníku byly očištěny od mechu a lišejníku. Zde jsme pracovali celé dopoledne. Odpoledne jsme v Jičíně za koupalištěm v lokalitě „Žabínek“ očištěli pomník na hromadném hrobě rakouských vojáků od silné biomasy lišejníků a bylo natřeno zábradlí. Už před brigádou zde Město Jičín nechalo v okolí pomníku vykácet větší množství křovin a přímo u pomníku jeden velký strom. Pomník už nyní nelze přehlédnout.

M. Malachem a M. Drapákem byla posečena tráva na naučné stezce a u všech pomníků na bojišti 22. května, 21. července a 2. listopadu.

Dne 4. června jsem pak ještě sekal trávu u pruských pomníků na Luňáč-

ku. Všechny stojany naučné stezky byly pak natřeny 20. srpna.

Pod Zebínem byla začátkem června dokončena oprava pomníku saského setníka Fickelscheerera, který opravila firma Vladimír Švec. Zásahu na opravě má David Kotlář, Owner & Manager SK Zebínský Dvůr, který vše zařídil a financoval.

V obci Kněžnice byl v polovině října osazen nový vrcholový kříž na pruský pomník, který zhotovila Střední průmyslová škola kamenická a sochařská v Hořicích.

Dne 1. listopadu se konala brigáda na jičínském bojišti, které se zúčastnili P. Skalský, M. Trakal, M. Malach, J. Votrubec a M. Drapák. Hlavním cílem brigády bylo označení původního hrobu 6 rakouských husarů a 1 rakouského vojína v Horním Podúlsí u silnice. Původní pomník byl místním spolkem odvezen v roce 1960 na vojenský hřbitov u Kbelnice a hrob zde zůstal. Hrob byl označen typovým křížem se soklem. Nachází se na k. ú. Podúlsí, parcela 164/1, majitelem pozemku je p. Miloslav Popěk. Dále bylo při brigádě upraveno okolí u pomníků v Zámezí a v Jičíně na Žabínku.

Obecním úřadem v Jinolicích za paní starostky R. Víchové (na podzim zvolen starostou obce Stanislav Kozák) byl opraven v listopadu na náklady obce na návsi celý saský pomník a zřízen úplně nový pomník na místě původního, který se rozpadal. Vše provedla firma Kamenictví No-



Nově zřízený kříž na hrobě v Horním Podúlsí 2. 12. 2014

votný. Zde musím poděkovat především p. Josefovi Kyselovi z Jinolice za jeho iniciativu o opravu pomníků, která byla vyčíslena na 50.000 Kč.

V Jinolici a na Prachově se také 17. května konala vzpomínková akce „Jak se bojovalo v Prachovském sedle před 148 lety“. Akci pořádal jako vždy P. Lazarko z Muzea přírody Český ráj, Komitét 1866, THJ 73. pluku z Železnice a obec Jinolice. V Jinolicích na návsi u pomníků za účasti historických jednotek proběhl pietní akt s čestnými salvami a dekorováním praporů pamětní stuhou, z rukou starostky obce p. Víchové. Pietní akty proběhly ještě u hromadného hrobu



Jinolice, původní a nově zřízený pomník na hromadném hrobě

u hromadného hrobu v Malé Jinolici za rybníkem Vraždou a na Prachově u rakouského a pruského pomníku před vstupem do skal. Na závěr byla zinscenována bitevní ukázka.

Obecním úřadem v Libuni byly opraveny na náklady obce (ve výši cca 50.000 Kč) kamenictvím Kunetka Turnov oba pomníky na místním hřbitově.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem, kteří chodí na spolkové brigády, propagují jičínské bojiště a těm, kterým není lhostejný osud pomníků na Jičínsku.

Zpráva technického referenta pro oblast severních Čech Jiří Náhlavský

Činnost v lokalitě severních Čech byla zahájena 13. ledna odesláním žádosti na Obecní úřad Jenišovice ohledně opravy pomníku ev. č. 26 na místním hřbitově, který byl postaven na památku dvou rakouských vojáků. Ve stejný den technický referent (TR) navštívil Obecní úřad Klášter Hradiště nad Jizerou ohledně předložení finančního rozpočtu na možnou opravu centrálního pomníku ev. č. 24. Dalším cílem jednání na tomto úřadě se stala možnost obnovy zdejšího pomníku ev. č. 25. Rovněž TR navštívil Arciděkanství v Liberci, kde bylo dohodnuto znovu podat žádost o přidělení grantu z Ministerstva obrany na opravu pomníku ev. č. 6 rakouského četaře Emericha Berty ve Stráži nad Nisou. V pořadí již třetí žádost byla odeslána 21. ledna, ale výsledek během následného schvalovacího řízení na MO opět vyzněl v zamítavém postoji pro nedostatek financí. Bohužel tímto opakovaným negativním rozhodnutím se Bertův pomník dosud řadí mezi památky, vztahující se k válce roku 1866, které se nacházejí před blížícím se významným výročím stále ve špatném stavu. Pomineme-li „pouhé“ chybějící

ozdobné prvky v podobě mohutné plastiky rakouského orla na vrcholu pomníku a vavřínového věnce na čelní ploše vrcholového jehlanu nebo pokrytí plochy nežádoucí a letitou biomasou, tak veškeré vlivy počasí přesahující dobu 100 let se plně projeví na základovém stupni zatíženém dalšími mnohatunovými žulovými částmi. Právě základ vytvořený ze skládaných kamenů byl kdysi vyplněn spárovací hmotou, která v současné době je již zcela vydrolená a prakticky schází. Veškerá voda z dešťů nebo tajícího sněhu zatéká mezi staticky nejvíce namáhanou část, což napomáhá dalšímu jejímu poškození. Na mnoha místech se tímto dají kameny volně vyndat nebo se vydatně viklat v svém uložení. Samozřejmě ve vzniklých štěrbinách se ihned uchytí semena náletových dřevin nebo různých trav, což dále prohlubuje destrukci. Při svých inspekčních cestách vzrostlou nežádoucí vegetaci alespoň odstraním a tak nezbyvá než doufat, že další aktivity o získání finančních prostředků na nákladnou rekonstrukci budou korunovány úspěchem. Památka by se tím ukázala v plné kráse, jako tomu bylo před tím, než československá státní moc rozhodla odstranit symbol dřívějšího rozpadlého rakousko-uherského státu. Bohužel i další žádost o schválení grantové podpory na opravu pomníku v majetku církve, odeslaná 31. ledna na MO byla zamítnuta. Tentokrát se jednalo o lokalitu u Božího hrobu v Mimoni, kde se nachází hrob 33 vojáků zemřelých ve zdejších lazaretech.

Ani v roce 2014 nebyla přerušena tradice severočeského oddílu začít práci při spolkových brigádách sběrem odpadků na kuřívodském bojišti podél silnice E268. V sobotu 15. března se sice nepodařilo překonat počet naplněných igelitových pytlů, jako v letech minulých, nicméně 16 pytlů znovu mluví o myšlenkových pochodech a chování některých lidí. Ani tentokrát sběrači nebyli ochuzeni o nějaký ten raritní kousek, kterým bylo jednohlasně vyhlášeno rezavé čelo gauče volně položené hned vedle asfaltového povrchu komunikace u pomníku ev. č. 7.

Dne 16. dubna proběhlo další jednání na Obecním úřadě Klášter Hradiště n. J. a na závěr byl sestaven určitý harmonogram k výročí obce, s částí týkající se roku 1866, které bylo naplánováno na sobotu 14. června. Ke konci dubna a hlavně během května byly zahájeny intenzivní jednání mezi Městským úřadem Ralsko a Mikroregionem Podralsko na jedné straně a Komitétem 1866 na straně druhé ohledně připravované červnové centrální akce Komitétu 1866 v Kuřívodech. Brigády provedené 25. května a 1. června se již plně zaměřily na zvelebení kuřívodského bojiště a natření několika stojanů naučných tabulí před centrální akcí 7. června, kterou popisuje článek na jiném místě tohoto čísla Bella.



P. Novák, M. Janoušek a D. Koral při úklidu posekané trávy 23. 8. 2014

Rovněž ke zdárnému provedení všech vytyčených bodů centrální akce přispěl významnou měrou MÚ Ralsko a Mikroregion Podralsko. I přes značné vypětí se zajištěním centrální akce našeho spolku a to včetně brigád, akce v Klášteře Hradiště n. J., sepsáním textů pro mimošské muzeum a provedením vlastní přednášky resp. vernisáže se projevily dobré pocity z vykonané práce. Ovšem doslova blesk z čistého nebe, v tom nejčernějším slova smyslu, se staly podvečerní hodiny prvního červnového dne, kdy byla zjištěna na hřbitově v Hodkovicích nad Mohelkou krádež několika řetězových polí ohraničující více jak 120 let památky věnované zemřelým vojákům ve válce roku 1866, a později i vojákům z období 1914 – 1918! Samozřejmě hned byl o tomto skutku zcela nemorálních a bez nějakých hranic uvažujících lidí, a je jedno jest-li pro peněžní nebo jinou potřebu, informován zdejší městský úřad a na jejich popud i Policie ČR. Příslovečné štěstí stálo na straně zlodějů a tak pět z osmi řetězů bylo nenávratně ztraceno, aniž se podařilo pachatele zjistit nebo objevit ztracené předměty. Malou útěchou se dá snad nazvat, že tři řetězy nebyly zcizeny a ty se podařilo následně uschovat. Tato okolnost byla dalším neblahým zásahem do vzhledu uvedeného souboru plně odrážející dnešní dobu a myšlení některých lidí, když se odváží vztáhnout ničitelskou ruku na památku zesnulých, což se děje stále častěji a ve větším rozsahu. Tato skutečnost je ještě více znásobena vzpomínkou na loňský rok, kdy došlo ke krádeži číslic znázorňující roky výše uvedených válečných událostí. Dne 14. června proběhla v Klášteře Hradišti n. J. slavnost k 870. výročí obce, při které mnichovohradištský farář Pavel Mach vysvětil pomník ev. č. 23 obnovený v roce 2012. Přítomný starosta obce pan Jiří Navrátil položením kytice uctil památku pohřbených 11 vojáků z bitvy 28. června 1866. Návštěvníci slavnosti byli následně komentovaným představením seznámeni s jednotlivými zúčastněnými vojáky a s jejich výstrojí z období války roku 1866, které zakončily salvy z pušek a dvou děl. Na tomto místě vyslovuji poděkování OÚ Klášter Hradiště n. J. za materiální zajištění pro dobově oblečené členy Komitétu 1866 a klubů vojenské historie z České Lípy, České Skalice a Náchoda. Rovněž nemalý dík patří panu faráři, za jeho ochotu vysvětil symbol lidského utrpení dle církevních pravidel.

Na odkaz po roce 1918 zaniklého Lokálního spolku v Liberci bylo 2. srpna navázáno položením kytice při pietním aktu u pomníku z války roku 1813 u Tongrundu v blízkosti Frýdlantu v Čechách. Ve zbytku dne byly natřeny stojany naučných tabulí v Chrastavě, Stráži n. N., Dlouhém Mostě a Hodkovicích n. M.



*J. Náhlavský při natírání stojanu
v Dlouhém Mostě 2. 8. 2014*

Brigáda 23. srpna na kuřívodském i mnichovohradištském bojišti a následně na hřbitově v Jenišovicích byla pro severočeskou skupinu nejlepším vzpomínutím na pražský mír, zakončující válečný konflikt mezi dávnými nepřáteli. Právě pracovním nadšením na jenišovickém hřbitově byla zahájena rekonstrukce pomníku, která byla plně podpořena finančním zajištěním ze strany OÚ Jenišovice, čímž bylo vyhověno žádosti uvedené v úvodu této zprávy. Dne 17. září členové spolku natřeli dva stojany naučných tabulí v Mnichově Hradišti a stojan pavězy u Sychrova. Významnou událostí se stala středa 8. října, kdy TR s pracovníky firmy Kamenictví Josef a David Novotný osadil pískovcový sokl s kovovým křížem a nápisní tabulkou, čímž se podařila obnova pomníku ev. č. 45. Tímto děkuji OÚ Boseň za uvolnění financí na výrobu kříže a zmíněné firmě za zhotovení kamenného soklu. V sobotu 1. listopadu proběhla na bojišti u Mnichova Hradiště další brigáda, zaměřená nejen na sekání trávy, ale také na odstranění zbývajících pařezů u pomníku ev. č. 1. Ovšem hlavním úkolem bylo vybetonování základu pomníku ev. č. 25 v Klášteře Hradišti n. J. Právě tato betonáž znamenala první etapu obnovy uvedené památky, která byla dokončena 9. prosince, kdy TR a kamenosochař pan Petr Verich osadili pískovcový sokl s kovovým křížem a nápisní tabulkou. Tímto vyslovuji poděkování OÚ Klášter Hradiště n. J. za finanční podporu, díky které mohly být vyrobeny jednotlivé díly pomníku. Rovněž děkuji za příspěvek na tuto obnovu panu M. Šnajdrovi z Přepěř a paní Mgr. V. Hauptové děkuji za souhlas s jeho postavením na svém pozemku. Den



*Obnovený pomník
ev. č. 45 (8. 10. 2014)*



*J. Náhlavský při betonáži základu pomníku
ev. č. 25 (1. 11. 2014)*



*Pan P. Verich při spárování
pomníku ev. č. 25 (9. 12. 2014)*

před uvedeným osazením využil TR pozvání a zúčastnil se zasedání Rady města Ralsko, kde jedním z bodů bylo 150. výročí prusko-rakouské války roku 1866. Rada schválila předložený návrh uskutečnit akci v Kuřívodech v sobotu 30. dubna 2016. Pokud by se skutečně podařilo vše zařídit, mohl by být právě zde zahájen řetěz vzpomínkových akcí připomínající kulaté výročí událostí, které významně ovlivnily evropskou politiku v následujících desetiletích.

Na závěr děkuji všem, kteří se dle zápisů z předsednictva zúčastnili nějaké pracovní brigády nebo vzpomínkové akce a svoji účastí přispěli nejen k péči o pomníky, ale také vzpomínkou na padlé vojáky.

Zpráva technického referenta pro oblast Moravy a Slezska Jiří Synek

V průběhu roku 2014 byla vyřízena všechna povolení nezbytná pro umístění náhrobku pruského poručíka Frankenberga (ev. č. 42) do parku na Vojáckové náměstí v Prostějově. V sobotu 30. srpna 2014 byl pod náhrobek zhotoven betonový základ (J. Kosina, J. Synek), na nějž sochař Milan Sušeň 30. září pomník osadil. Slavnostní odhalení se konalo 4. října 2014 za účasti primátora města Prostějova a uniformovaných členů klubů vojenské historie.

Nejvýznamnější akcí realizovanou v roce v roce 2014 byla celková oprava pruského cholerového hřbitova ležícího na okraji Mikulova, na níž byla získána dotace z Ministerstva obrany ČR. V závěru srpna započalo kácení náletových dřevin a v období září až listopad 2014 byl restaurován pomníky na hřbitově a byly provedeny rozsáhlé terénní úpravy spočívající ve vytvoření zpevněné plochy v okolí náhrobků, pokrytí ostatních ploch hřbitova mulčem a osázení břechtanem a barvínkem. Při terénních pracích byl objeven kompletní mramorový kříž poručíka Friedricha Schrödera (1. magdeburský pěší pluk č. 26), zlomek kříže vícešikovatele Alberta Fabricia od téže jednotky, dva zlomky mramorové nápisní destičky z náhrobku Ernsta Ackermanna a také zlomek litinového kříže. Práce byly ukončeny 4. listopadu 2014 a v jejich závěru byl na okraj hřbitova osazen informační panel. Na obnově tohoto pietního místa se významně podílel i nový člen Komitétu 1866 M. Svoboda, který mimo jiné objevil další dvě historické fotografie hřbitova, na jejichž základě bylo možno hřbitov uvést do téměř původní podoby.

V sobotu 18. ledna 2014 se v Náměstí na Hané konalo již tradiční setkání u hrobu člena Komitétu 1866 a 8. historického pěšího pluku Františka Nemeráda.

Dne 4. dubna 2014 byl na své původní místo na hřbitově v obci Ivaň opět osazen kříž



*Opravený pomník
v Olomouci – Černovítu,
květen 2014*

pruského kyrysníka Wilhelma Bülowa (ev. č. 27), který byl na náklady obce restaurován v závěru roku 2013 brněnskou firmou MARSTON-CZ s.r.o. Kříž byl velmi pečlivě opraven a byly na něm doplněny i chybějící ornamentální prvky.

V průběhu dubna 2014 byl na vojenský hřbitov v Olomouci – Černovíru navrácen restaurovaný náhrobek věnovaný čtyřem pruským a dvěma saským vojákům zemřelým v místním lazaretu (ev. č. 17).



Vycházka v Tovačově 12. 7. 2014



Opravený kříž
v Hradci nad Moravicí
16. 11. 2014

V sobotu 12. července 2014 se uskutečnila v pořadí již 22. vycházka po bojišti u Tovačova, které se zúčastnilo celkem 57 zájemců o vojenskou historii a kterou vedl předseda Komitétu 1866 J. Jemelka. Součástí vycházky byla i prohlídka kostela sv. Václava v Tovačově a poutavá přednáška Petra Indráka o jeho historii.

Na přelomu října a listopadu 2014 byl v Hradci nad Moravicí opraven kříž na hrobě tří pruských vojáků (ev. č. 44). Jeho oprava byla částečně hrazena z dotace Ministerstva obrany ČR.

V závěru roku 2014 se J. Jemelka a J. Synek podíleli na přípravě trasy a návrhu obsahu informačních tabulí pro naučnou stezku „Po stopách války z roku 1866 na Přerovsku“, která bude městem Přerov realizována v roce 2015.

Údržbu památek na Tovačovsku a jejich drobné opravy v průběhu roku 2014 provádělo, stejně jako v letech předcházejících, město Tovačov, L. Novák z Tovačova a člen Komitétu 1866 V. Hradil. Všem, kteří se v tomto roce jakýmkoli způsobem podíleli na péči o památky z války roku 1866, patří upřímné poděkování, neboť rok 2014 se z hlediska počtu opravených památek na Moravě řadí mezi roky nejúspěšnější.

Zpráva technického referenta pro oblast Čechy Jiří Hanuš

Podobně jako v loňském roce, i v letošní zprávě se musím nejprve vrátit do roku 2013. Během toho roku došlo ke ztrátě pomníčku v obci Svoříž, kterou vede Komitét pod ev. č. 051. Tato informace se ke mně dostala až na podzim roku 2014, a proto ji uvádím teprve nyní.

Rovněž s druhou informací, tentokrát radostnější, se vracím k loňskému roku. Během něho se dočkal zrestaurování pomník věnovaný padlým v Arnolticích (ev. č. 001).



Původní stav a opravený kříž u rybníka Chobot

Nyní již ale k roku 2014. Jak jsem avizoval v loňské zprávě, mělo dojít v letošním roce k restaurování válečného hrobu pruského vojáka u rybníka Chobot (ev. č. 130), který se nacházel ve stavu více než havarijním. Záměrem města bylo, jak sdělila mluvčí vysokomýtské radnice Marie Lněničková „památku rehabilitovat a obnovit tak její duchovní a estetickou funkci, která jí v minulosti náležela“. To se stalo, a tak můžeme tuto památku od listopadu vidět opět v plné kráse.

Méně radostné je zjištění, že se v Roudnici nad Labem se společným hrobem 8 pruských vojáků doposud nic neděje.

Rovněž k opravě kříže, který stával na hrobě pruských vojáků na dělostřeleckém hřbitově v Praze na Pohořelci, zatím nedošlo. Jak mě informovala

Ing. Martina Čechilová z Odboru územního rozvoje MČ Praha 6, je záměrem této MČ během roku 2015 provést revizi současného prostoru bývalého vojenského hřbitova a zahájit jeho obnovu včetně obnovy kříže a šesticípé hvězdy.

Z nově objevených památek bych nejprve připomněl nápis na balvanu neda-leko Bílé Třemešné. O něm se nebudu dále rozepisovat, je mu v našem periodiku *Bellum 1866* věnován samostatný článek.

Kromě této památky se generální katalog rozrostl o votivní kříž ve Strážově (ev. č. 161), pomníky padlých ve Výsluní (ev. č. 162), ve Volfarticích (ev. č. 164), o hrob Josefa Maršíčka v Obříství (ev. č. 163), hrob rakouských vojáků v obci Bystřec (ev. č. 165) a zaniklý pomník padlých v Jáchymově (ev. č. 166).



Pomník padlým občanům z Výsluní



Pomník padlým občanům ve Volfarticích

Miroslav Štrych se během prázdnin pustil do pátrání po stopě 180 pruských vojáků zemřelých ve Svitavách. V matrice zemřelých našel 74 Prusů a 4 Rakušany s dalšími údaji. Protože byl u šesti Prusů dovětek – pohřben na protestantském hřbitově, našel polohu tohoto maličkého protestantského hřbitůvku. Ten pak z větší části společně s členy historického klubu Závěš vyčistili. Do budoucna by sem rádi umístili kříž se jmény zde pohřbených.

Závěrem bych chtěl už tradičně poděkovat za pomoc jednak členům předsednictva, tak Jaroslavu Brojírovi, Jaroslavu Dvořákovi, Janě Mistrové, jejímu synovi Janovi, Zdeňku Studenému a v neposlední řadě i M. Štrychovi a zmíněnému klubu Závěš za pomoc při pátrání, opravách a fotodokumentaci památek.

Zpráva o činnosti Komise pro postavení pomníku jízdy u Střezetec Vlastimil Grof

V květnu 2014 byl stavební firmou Serbousek vybetonován základ pro pomník a zřízena šterková přístupová cesta. Při této příležitosti byly proinvestovány a vyúčtovány peníze, získané z dotace Města Hradec Králové a nadace ČSOB v roce 2013. Zároveň požádáno o další dotační příspěvek, který byl také schválen. Na základě toho započato jednání s firmou Granit Lipnice, která je vlastníkem lomu s Božanovským pískovcem, o dodávce kamene na obložení základu. Vzhledem k nedostatku výrobních kapacit se podařilo tuto akci zadat do výroby až v polovině prosince 2014, takže před Vánoci, díky příznivému počasí, byl kámen položen. Tím byly v zásadě ukončeny veškeré přípravné práce a proinvestovány i získané finanční prostředky. K dokončení pomníku, tj. odlití sochy do bronzu, může dojít až po zajištění potřebné částky ve výši cca 2,5 mil. Kč. Pevně doufám, že se to podaří opravdu zvládnout do roku 2016. Abychom se pokusili učinit pro to vše aktuálně možné, provedl jsem po projednání s kolegou Teichmanem aktualizaci žádosti o dotaci na MOČR, aby mohla být podána v lednu 2015 v řádném termínu s tím, že záležitost bude poté projednána osobně s odpovědnými osobami na ministerstvu.

Záležitost příslibu ing. L. Kmeťové se sháněním významné částky na realizaci sousoší se jeví s odstupem času jako iluzorní. A to i přes vzájemné setkání se členy předsednictva při příležitosti pozvání k účasti na připomínce bitvy na Chlumu v červenci 2014 a občasnou mailovou korespondencí.

Závěrem konstatuji, že asi není možné sehnat nikoho zapáleného a obětavého, kdo by aktivně získával potenciální sponzory, a že se nejspíš neobejdeme bez pasivní pomoci formou dotace ze státního či krajského rozpočtu. Nadějně je tedy pro nás zařazení záměru realizace pomníku do programového prohlášení přípravné komise oslav 150. výročí.



Základová deska pomníku jízdy u Střezetec obložená pískovcem

POŘADÁNÍ VZPOMÍNKOVÝCH, KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH AKCÍ

V roce 2014 Komitét 1866 pořádal nebo participoval na následujících stěžejních akcích:

- Centrální akce Komitétu 1866 v Kuřívodech
- Vzpomínková akce ke 148. výročí ve Vysokově
- Vzpomínkové, kulturní a společenské akce ke 148. výročí bitvy u Hradce Králové
- Vzpomínková akce ke 148. výročí v Bratislavě-Lamači

O akcích lokálního charakteru se zmiňují ve svých zprávách příslušní techničtí referenti.

V sobotu 7. června 2014 se uskutečnila v Kuřívodech centrální akce Komitétu 1866 – bližší informace jsou ve výroční zprávě. Tato akce se stala nejdůležitějším kulturně-historickým okamžikem pro letošní rok v regionu severních Čech. Dopolední program byl zaměřen na provedení pietního aktu u centrálního pomníku ev. č. 1. Památku zemřelých vojáků obou nepřátelských stran uctil položením věnce starosta Města Ralsko ing. M. Králík, za Liberecký kraj položil věnec pan J. Jadrný a další věnec věnoval Komitét 1866. Po salvě pruské gardové pěchoty následovala salva kombinované jednotky rakouských polních myslivců a vše zakončily výstřely rakouského dělostřelectva. Odpolední bitevní ukázka vychá-



Pietní akt v Kuřívodech 7. 6. 2014

zela z jednoho okamžiku kuřívodské srážky 26. června 1866, kdy padnul do rakouského zajetí poručík v. Moltke od nepřátelského husarského pluku č. 7. V rámci ukázky proběhla i četná střetnutí jízdy a jednotlivé výstřely z děl zakončovaly pyrotechnické efekty, což určitě z pohledu diváků nabylo na větší atraktivnosti celého připraveného scénáře.

Doprovodným programem se staly opakované komentované ukázky výcviku pěchoty, jezdeckta a dělostřelectva. Rovněž vystoupení skupiny historického šermu a hlavně přehlídka dámské a pánské módy z 2. poloviny 19. století, komentovaná Janem Nešněrou zaznamenaly velký zájem přítomných diváků. Všichni také mohli projít dobovým tržištěm, které bylo volně přístupné po celý den, nebo shlédnout panely výstavy Via Belli v prostorách informačního centra. Vernisáž Via Belli proběhla v podvečerních hodinách předešlého dne a doba jejího trvání byla dohodnuta do 13. července. V rámci této vernisáže byli přítomni diváci seznámeni formou přednášky s historií kuřívodské srážky, pruského postupu do vnitrozemí Čech a s činností Komitétu 1866 ve zdejší lokalitě. Promítání zajistil P. Lazurko. Návštěvníci nebyli během centrální akce ani ochuzeni o možnost zakoupení literatury nebo upomínkových předmětů k roku 1866 v prodejním stánku Komitétu 1866, jehož obsluhu zdárně zvládl P. Novák s D. Koralem a v odpoledních hodinách i s pomocí M. Janouška. Pozvání Komitétu 1866 na centrální akci využili zástupci rakouského 5. praporu polních myslivců z České Skalice, Spolku přátel vojenské historie z Náchoda v uniformách rakouského 6. praporu polních myslivců, vojenské hudby 6. praporu polních myslivců, Spolku vojenské historie Liberec v uniformách saského 2. mysliveckého praporu, Klubu vojenské historie Trutnov v uniformách rakouského 1. pěšího pluku, Klubu vojenské historie z Hradce Králové v uniformách rakouského 18. pěšího pluku, Tradiční historické jednotky rakouského 73. pěšího pluku ze Železnice, Gardy města Hradce Králové v uniformách pruského 1. gardového pěšího pluku, Klubu vojenské historie Předměříce nad Labem v uniformách pruského 1. gardového granátnického pluku císaře Františka č. 2, Klubu vojenské historie Klímkovice v uniformách rakouského 1. hulánského pluku von Merveldt z období napoleonských válek, Klubu vojenské historie Červený Kostelec v uniformách pruského 3. gardového granátnického pluku královny Alžběty a Kavalerie Náchod v uniformách rakouského kyrysnického pluku č. 4 a uniformách pruského gardového husarského pluku. Někteří členové posledně uvedených klubů rovněž vystoupili ve skupině historického šermu Manové Přemysla Otakara II. Další pruskou jízdní jednotkou se stal 1. těžký zeměbranceký jízdní pluk. Rakouské dělostřelectvo zastupovali členové Spolku přátel vojenské historie Josefov, Klubu vojenské historie Česká Lípa a sdružení ViMus. Celý den byl nabitý pestrým programem, což se také odrazilo na kladných ohlasech veřejnosti. Jako technický referent musím velmi poděkovat zastupitelstvu Městského úřadu Ralsko za schválení finančního rozpočtu na zajištění uvedené centrální akce a celého navrhovaného doprovodného programu. Děkuji kolegovi R. Teichmanovi za pomoc při organizačních záležitostech a J. Synkovi za velmi poutavý komentář celého dne. Rovněž děkuji všem zúčastněným členům Komitétu 1866 a historických klubů a spolků, kteří využili pozvánky k připomenutí 148. výročí historicky prvního většího pruského vítězství a svým vystoupením si připomněli strádání a oběti všech vojáků v roce 1866, ale i jejich

rodin a civilistů, které válka zasáhla. Poděkování si zaslouží také členové Dámského historicko-společenského klubu Praha za ukázkou dobové módy a Jan a Jana Nešněrovi, kteří s velkým nasazením zvládli namáhavou přípravu i průběh celé módní přehlídky. Další slova díky zasluhuje starosta ing. M. Králík, člen zastupitelstva pan J. Šolc a zástupce kulturní komise slečna B. Nováková, se kterými jsem úzce spolupracoval při řešení veškerých organizačních záležitostí. Konečné poděkování si zaslouží personál školky a školy v Kuřívodech za přípravu velmi chutných a vydatných porcí jídel, ale také za námahu při následném umytí nádobí a úklidu ubytovacích prostor. Velmi příkladná práce Komitétu 1866 v zajištění všeho potřebného při spolupráci s Městským úřadem Ralsko byla zakončena děkovným dopisem vyplývajícím ze zasedání Rady města v pondělí 9. června.

Dne 21. června se uskutečnila kulturní akce u příležitosti 148. výročí bitvy u Náchoda ve Vysokově. Spolek přátel vojenské historie – 6. prapor polních myslivců Náchod tím rovněž oslavil 20 let od svého založení. V průběhu odpoledního programu spolek představil ukázkou uniforem několika historických období, kterými disponuje. Nechybělo ani udělování pamětních medailí. Od 14:00 hod. proběhl pietní akt u pomníku Myslivce s úvodním slovem organizátorů a hostů (zástupci obcí Vysokova, Provodova-Šonova a města Náchoda). Následovala bitevní ukáзка a program ukončil promenádní koncert vojenské dechové hudby 6. praporu polních myslivců z Náchoda. Během celého dne procházel areálem rovněž 39. ročník pochodu „Po stopách bojů 1866“, který pořádal TJ Sokol – Starkoč. Úplnou tečkou za vzpomínkovým dnem byla odsloužená mše svatá za oběti prusko-rakouské války roku 1866, společně s hudebně – literárním pásmem v kostele sv. Václava na Dobeníně.

Dne 3. července se konala v kostele Proměnění Páně na Chlumu tradiční zádušní mše za padlé vojáky z bitvy u Hradce Králové celebrovaná administrátorem římskokatolické farnosti Všestary P. Janem Šlégrem.



Nástup na pietní akt u Baterie mrtvých na Chlumu 5. 7. 2014

V pátek 4. července se uskutečnil tradiční pochod uniformovaných jednotek bojištěm u Hradce Králové na trase Dolní Přím – Probluz – Třesovice. Pochodu se zúčastnilo více jak 100 členů klubů vojenské historie v dobových uniformách, 25 koní a dvě děla. V odpoledních hodinách se v Třesovicích uskutečnil pietní akt u tamního pomníku věnovaného vojákům padlým v obvodu obce. Poté byla pro přibližně 250 diváků na louce na okraji obce uspořádána krátká bitevní ukázka.

V sobotu 5. července 2014 se u obce Chlum uskutečnily vzpomínkové akce k již 148. výročí bitvy z 3. 7. 1866, jejichž součástí byl pietní akt u pomníku Baterie mrtvých, kterého se zúčastnili představitelé obcí Všestary, Hoříněves a Máslojedy, Východočeského muzea v Hradci Králové, Královéhradeckého kraje, města Hradce Králové a Krajského vojenského velitelství v Hradci Králové. Vzpomínkové akce byly jako každým rokem zakončeny rozsáhlou bitevní ukázkou na chlumské pláni, v letošním roce inspirovanou účastí pozdějšího německého prezidenta Paula von Hindenburga v bitvě u Hradce Králové v roce 1866. Bitevní ukázka byla pořádána Gardou města Hradce Králové pod velením pana Radka Balčárka v rámci Projektu „Königgrätz 1866“, spoluorganizátory vzpomínkových akcí bylo Muzeum východních Čech v Hradci Králové, obec Všestary a Komitét 1866.

Ve dnech 11. – 12. října 2014 se konala v Bratislavě-Lamači vzpomínková akce u příležitosti 148. výročí bitvy, kterou byla zakončena válka roku 1866. Součástí akce byl pietní akt u pomníku věnovanému padlým od rakouského 10. pěšího pluku a také velká bitevní ukázka.



Bratislava-Lamač 12. 10. 2014

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

V uplynulém roce vyšla dvě čísla spolkového časopisu *Bellum 1866*, tentokrát za finanční spoluúčasti Královéhradeckého kraje, který na ně přispěl částkou 10.000 Kč. První číslo bylo opět věnováno především spolkovým záležitostem a dále obsahovalo články o pomnících v Prachově, Litomyšli či v Ševčíně. Významnou část druhého čísla tvořila studie zaměřená na dílo V. Weinzettla či události roku 1866 v Německém Brodě nebo v Sadové.

PODPORA ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

V pátek 30. května v rámci muzejní noci v bývalém špitále v Mimoni, za početné účasti veřejnosti, proběhla přednáška J. Náhlovského s promítáním filmového dokumentu k událostem v roce 1866. Na jejím závěru došlo k vernisáži stálé expozice, která na třech rozměrných tabulích popisuje především válečné útrapy zdejších obyvatel za pruské okupace, ale také, organizaci výstroj a výzbroj obou nepřátelských stran. Velkou zajímavostí se stalo dohledání a uveřejnění dobových fotografií objektů, které byly zabrány pruskou správou pro účely vojenských lazaretů, jako např. škola, která musela pojmout raněné již 26. června, dopravené sem ze srážky u Kuřívod. Všechny tyto kdysi významné stavby byly v následujících letech po roce 1945 zbourány a tak zbyl pouze dobový obrazový materiál.

SPOLKOVÁ ČINNOST KOMITÉTU 1866

V roce 2014 se konalo celkem sedm zasedání předsednictva, z toho jedno bylo součástí podzimní valné hromady. Uskutečnily se v termínech 11. ledna, 15. února, 26. dubna, 31. května (Josefov), 20. září (Josefov), 25. října (Chlum) a 6. prosince (ostatní v Hradci Králové). Výjimečně svolána pouze jediná valná hromada, a to 36. výroční valná hromada v termínu 22. března 2014 v Hradci Králové (zápis z ní bude otištěn v časopise *Bellum 1866*). V sobotu 25. října 2014 se na Chlumu odehrálo setkání členů Komitétu 1866, jehož součástí bylo informování o dění v průběhu roku 2014 a také pietní akt u Sráмова kříže u Rozběřic.

SPOLUPRÁCE S ÚŘADY STÁTNÍ SPRÁVY A SAMOSPRÁVY

Spolupráce s úřady pokračuje až na drobné výjimky v dělné atmosféře, což dokumentují zprávy jednotlivých technických referentů. Většina místních samospráv je vstřícná ke spolupráci při údržbě a obnově památek ležících na jejich katastrálních územích. Pro mnoho samospráv není problém přispět dle finančních možností svého rozpočtu na opravy pomníků, jsou-li pečlivě připraveny a odpovídajícím způsobem prezentovány. Města a obce také oceňují spolupráci na úrovni technických referentů Komitétu 1866 při přípravě žádostí o dotace z různých grantových programů. Komitét zde poskytuje podklady k žádostem

o grant, zajišťuje odborné posouzení stavu předmětných památek a v mnoha případech garantuje vlastní realizaci.

GRANTOVÁ A DOTAČNÍ POLITIKA KOMITÉTU 1866

V průběhu roku 2014 byla opět zajišťována udržitelnost čtyř projektů realizovaných z prostředků evropských fondů v období 2008-13. Největšího rozsahu dosáhl projekt „Historické rekonstrukce – společný turistický produkt v česko-polském pohraničí“, v jehož rámci byly uskutečněny dvě kulturní akce – Pochod historických jednotek bojištěm u Hradce Králové (na trase Dolní Přím – Probluz – Popovice – Třesovice) v termínu 4. 7. 2014 a kulturní akce ve Vysokově dne 21. 6. 2014. Členové historických jednotek v uniformách pořízených v rámci projektu se dále účastnili akcí v Josefově (12. 7.), Klodzku (16. 8.), Nyse (26. – 27. 7.) a Kozle (19. – 20. 9.). V roce 2014 se pokračovalo ve zpracovávání generálního soupisu válečných hrobů a pomníků z války roku 1866. Tiskové výstupy z projektu byly použity na propagaci projektu v rámci dětského dne v Náchodě (7. 9.) a při prezentaci výstavy Via Belli v Neratovicích, Hořicích a Kuřívodách.

V rámci udržitelnosti projektu „Kladské pomezí v zrcadle dějin“ byly mimo jiné uspořádány dvě kulturní akce (centrální akce v Kuřívodách 7. 6. a vzpomínková akce na Chlumu 5. 7.), v rámci projektu „Záchrana památek historického významu na Královéhradecku“ byla především prováděna pravidelná údržba vybraných památek a jejich drobné opravy a v rámci projektu „Oživení historických památek v česko-polském pohraničí“ zajišťoval Komitét 1866 celkovou údržbu vojenského hřbitova v České Skalici a prezentoval výstavu Via Belli v Neratovicích, Hořicích a Kuřívodách.

Komitét 1866 získal v roce 2014 dotaci 10.000 Kč od města Jičína na údržbu naučné stezky na jičínském bojišti. Na opravu pomníků z války roku 1866 byly poskytnuty dotace následujícími městy a obcemi: Dolní Přím (12.300 Kč), Provodov-Šonov (18.000 Kč), Všetary (7.000 Kč), Náchod (24.000 Kč), Dvůr Králové nad Labem (15.000 Kč), Mnichovo Hradiště (10.000 Kč) a Klášter Hradiště nad Jizerou (10.000 Kč). Obě čísla časopisu Bellum 1866 vyšla v roce 2014 za finanční spoluúčasti Královéhradeckého kraje (dotace ve výši 10.000 Kč). K realizaci dalších etap v budování Pomníku jezdecké srážky u Střezetic pak zásadním způsobem přispěly dvě dotace Statutárního města Hradec Králové v celkové výši 76.000 Kč.

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2014

Hospodaření Komitétu 1866 v roce 2014 stručně a přehledně shrnují níže otištěné tabulky, které si však přesto zaslouhují kratší komentář. Zásadním sdělením nepochybně je, že spolek hospodařil se schodkem, což odpovídá i plánovanému rozpočtu. Předpokládaný deficit přesahující 170.000 Kč byl však snížen přibližně na polovinu. Příčinami jsou na jedné straně menší ztráty při pořádání kulturních akcí, na straně druhé pak některé nepředpokládané výdělky, např. z tvorby návrhu textů plánované naučné stezky s tematikou války roku 1866 na Přerovsku. Finanční bilanci pozitivně ovlivnily rovněž zisky z některých účelových dotací, zaměřených zejména na opravy památek, ale i údržbu naučné stezky či vydávání časopisu Bellum 1866. Lze tak konstatovat, že do záporných čísel se spolkové hospodaření tento rok dostalo především kvůli finančním prostředkům vynaloženým na další etapu výstavby Pomníku padlých koní u Střezetíc. V návaznosti na získané dotace byl povinný podíl vlastních zdrojů hrazen z dobrovolných darů, opatřených převážně v předchozích letech. Tyto účelové prostředky pochopitelně nelze využít jinak, než zodpovědně jimi zajišťovat postupné kroky realizace tohoto památníku, což je jednou z priorit Komitétu 1866, a tak se nepochybně nedá hovořit o nehospodárném nakládání se spolkovými financemi.

Základní přehled o hospodaření

Účet	Počáteční stav (1. 1. 2014)	Konečný stav (31. 12. 2014)
Pokladna	19.997,00 Kč	10.572,00 Kč
Běžný účet 175240807	443.376,09 Kč	359.197,01 Kč
Účet Pomník Střezetice 176789244	149.666,29 Kč	154.265,65 Kč
Běžný účet HR 211472198	511,80 Kč	552,05 Kč
Celková suma v Kč	613.551,18 Kč	524.586,71 Kč
Devizový účet 228767881	258,14 EUR	101,45 EUR

Hospodaření podle středisek a akcí

	Středisko	Příjmy	Výdaje	Bilance
1	Péče o památky	275.467,00 Kč	381.328,00 Kč	-105.861,00 Kč
2	Publikační činnost	71.169,00 Kč	77.745,00 Kč	-6.576,00 Kč
3	Kulturní akce	315.700,00 Kč	339.902,00 Kč	-24.202,00 Kč
4	Spolková činnost	204.601,04 Kč	174.333,00 Kč	30.268,04 Kč
5	Výstavy, NS	38.500,00 Kč	21.822,00 Kč	16.678,00 Kč
	Celkem	905.437,04 Kč	995.130,00 Kč	-89.692,96 Kč

VÝVOJ ČLENSKÉ ZÁKLADNY V LETECH 2005 – 2014

V roce 2014 se zastavil negativní trend poklesu členské základny, který zůstal na čísle 99 členů. Počet nových přihlášek kompenzoval počet těch členů, kterým bylo ukončeno členství. Pozitivním faktem je, že se do spolku vrací někteří bývalí členové.

Stav k datu	Řádný člen			Čestný člen			Zasloužilý člen		
	celkem	z toho žen	z toho PO*	celkem	z toho žen	z toho PO	celkem	z toho žen	z toho PO
31. 12. 2005	122	9	1	6	0		20	1	12
31. 12. 2006	128	13	1	7	0		32	1	21
31. 12. 2007	126	15	1	6	0		32	1	21
31. 12. 2008	122	14	2	6	0		32	1	21
31. 12. 2009	111	10	2	6	0		32	1	21
31. 12. 2010	115	11	2	6	0		31	0	21
31. 12. 2011	108	11	1	5	0		31	0	21
31. 12. 2012	104	10	1	4	0		31	0	21
31. 12. 2013	99	10	1	4	0		31	0	21
Stav k 31. 12. 2014	99	9	1	4	0		31	0	21

* právnická osoba



Horní Podůlsí, okolí nově zřízeného kříže 2. 12. 2014